

1. Восемь лет было Иосии, когда он воцарился, и тридцать один год царствовал в Иерусалиме,

УПО: Йосія був віку восьми літ, коли він зацарював, і царював в Єрусалимі тридцять і один рік.

KJV: Josiah was eight years old when he began to reign, and he reigned in Jerusalem one and thirty years.

2. и делал он угодное в очах Господних, и ходил путями Давида, отца своего, и не уклонялся ни направо, ни налево.

УПО: І робив він угодне в Господніх очах, і ходив дорогами свого батька Давида, і не вступався ані праворуч, ані ліворуч.

KJV: And he did that which was right in the sight of the LORD, and walked in the ways of David his father, and declined neither to the right hand, nor to the left.

3. В восьмой год царствования своего, будучи еще отроком, он начал прибегать к Богу Давида, отца своего, а в двенадцатый год начал очищать Иудею и Иерусалим от высот и [посвященных] дерев и от резных и литых кумиров.

УПО: І восьмого року царювання свого, будучи ще юнаком, розпочав він звертатися до Бога батька свого Давида, а дванадцятого року розпочав очищати Юду та Єрусалим від пагірків, і Астарт, і бовванів різаних та литих.

KJV: For in the eighth year of his reign, while he was yet young, he began to seek after the God of David his father: and in the twelfth year he began to purge Judah and Jerusalem from the high places, and the groves, and the carved images, and the molten images.

4. И разрушили пред лицом его жертвенники Ваалов и статуи, возвышавшиеся над ними; и [посвященные] деревья он срубил, и резные и литые кумиры изломал и разбил в прах, и рассыпал на гробах тех, которые приносили им жертвы,

УПО: І порозбивали перед ним Ваалові жертівники, а стовпи сонця, що були на них, він повирубубав, а Астарті, і боввани різані та литі поламав і розтер, і розкидав на гроби тих, хто приносив їм жертви.

KJV: And they brake down the altars of Baalim in his presence; and the images, that were on high above them, he cut down; and the groves, and the carved images, and the molten images, he brake in pieces, and made dust of them, and strewed it upon the graves of them that had sacrificed unto them.

5. и кости жрецов сжег на жертвенниках их, и очистил Иудею и Иерусалим,

УПО: А кості жерців попалив на їхніх жертівниках, і очистив Юдею та Єрусалим.
KJV: And he burnt the bones of the priests upon their altars, and cleansed Judah and Jerusalem.

6. и в городах Манассии, и Ефрема, и Симеона, [даже] до колена Неффалимова, и в опустошенных окрестностях их

УПО: А по містах Манасії, і Єфрема, і Симеона, і аж до Нефталима по їхніх руїнах навколо

KJV: And so did he in the cities of Manasseh, and Ephraim, and Simeon, even unto Naphtali, with their mattocks round about.

7. он разрушил жертвенники и [посвященные] деревья, и кумиры разбил в прах, и все статуи сокрушил по всей земле Израильской, и возвратился в Иерусалим.

УПО: порозбивав жертівники та Астарті, і потовк боввани на порошок, а всі ідоли сонця повирубував в усьому Ізраїлевому краї, і вернувся до Єрусалиму.

KJV: And when he had broken down the altars and the groves, and had beaten the graven images into powder, and cut down all the idols throughout all the land of Israel, he returned to Jerusalem.

8. В восемнадцатый год царствования своего, по очищении земли и дома [Божия], он послал Шафана, сына Ацалии, и Маасею градоначальника, и Иоаха, сына Иоахазова, дееписателя, возобновить дом Господа Бога своего.

УПО: А вісімнадцятого року царювання його, по очищенні Краю та Божого дому, послав він Шафана, сина Ацалії, і Маасею, зверхника міста, та Йоаха, та канцлера Йоаха, сина Йоахазового, щоб направити дім Господа, Бога його.

KJV: Now in the eighteenth year of his reign, when he had purged the land, and the house, he sent Shaphan the son of Azaliah, and Maaseiah the governor of the city, and Joah the son of Joahaz the recorder, to repair the house of the LORD his God.

9. И пришли они к Хелкии первосвященнику, и отдали серебро, принесенное в дом Божий, которое левиты, стоящие на страже у порога, собрали из рук Манассии и Ефрема и всех прочих Израильтян, и от всего Иуды и Вениамина, и от жителей Иерусалима,

УПО: І прийшли вони до первосвященика Хілкійї, і дали срібло, що було знесене до Господнього дому, яке зібрали Левити, що стерегли порога, з руки Манасії й Єфрема, та з усієї решти Ізраїля, і з усього Юди й Веніямина та мешканців Єрусалиму.

KJV: And when they came to Hilkiah the high priest, they delivered the money that was brought into the house of God, which the Levites that kept the doors had gathered of the hand of

Manasseh and Ephraim, and of all the remnant of Israel, and of all Judah and Benjamin; and they returned to Jerusalem.

10. и отдали в руки производителям работ, приставленным к дому Господню, чтоб они раздавали его работникам, которые работали в доме Господнем, при исправлении и возобновлении дома.

УПО: І дали на руку робітників праці, приставлених до Господнього дому, а робітники тієї праці, що робили в Господньому домі, віддали на відбудову та на направу Божого дому.

KJV: And they put it in the hand of the workmen that had the oversight of the house of the LORD, and they gave it to the workmen that wrought in the house of the LORD, to repair and amend the house:

11. И они раздавали плотникам и строителям на покупку тесаных камней и дерев для связей и для покрытия зданий, которые разорили цари Иудейские.

УПО: І дали вони теслям, і будівничим, щоб купувати тесане каміння та дерева на зв'язування та на покриття домів, що їх понищили Юдині царі.

KJV: Even to the artificers and builders gave they it, to buy hewn stone, and timber for couplings, and to floor the houses which the kings of Judah had destroyed.

12. Люди сии действовали честно при работе, и для надзора над ними поставлены были Иахаф и Овадия, левиты из сыновей Мерариных, и Захария и Мешуллам из сыновей Каафовых, и все левиты, умеющие играть на музыкальных орудиях.

УПО: А ті люди чесно виконували працю, а над ними були поставлені Яхат та Овадія, Левити з синів Мерарієвих, і Захарій та Мешуллам із синів Кегатівців для керування. А всі ті Левіти, що розумілися на музичних знаряддях,

KJV: And the men did the work faithfully: and the overseers of them were Jahath and Obadiah, the Levites, of the sons of Merari; and Zechariah and Meshullam, of the sons of the Kohathites, to set it forward; and other of the Levites, all that could skill of instruments of music.

13. Они же [были] приставниками над носильщиками и наблюдали над всеми работниками при каждой работе; из левитов же [были и] писцы, и надзиратели, и привратники.

УПО: були над носіями, і керували всіма робітниками на кожену роботу; а з Левитів були писарі й урядники та придверні.

KJV: Also they were over the bearers of burdens, and were overseers of all that wrought the work in any manner of service: and of the Levites there were scribes, and officers, and porters.

14. Когда вынимали они серебро, принесенное в дом Господень, тогда Хелкия священник нашел книгу закона Господня, [данную] рукою Моисея.

УПО: А коли вони виймали срібло, принесене до Господнього дому, священник Хілкійя знайшов книгу Господнього Закону, даного через Мойсея.

KJV: And when they brought out the money that was brought into the house of the LORD, Hilkiyah the priest found a book of the law of the LORD given by Moses.

15. И начал Хелкия, и сказал Шафану писцу: книгу закона нашел я в доме Господнем. И подал Хелкия ту книгу Шафану.

УПО: І відповів Хілкійя й сказав до писаря Шафана: Я знайшов у Господньому домі книгу Закону! І дав Хілкійя ту книгу Шафанові.

KJV: And Hilkiyah answered and said to Shaphan the scribe, I have found the book of the law in the house of the LORD. And Hilkiyah delivered the book to Shaphan.

16. И понес Шафан книгу к царю, и принес при этом царю известие: все, что поручено рабам твоим, они делают;

УПО: І приніс Шафан ту книгу до царя, і приніс цареві ще відповідь, говорячи: Усе, що дано через твоїх рабів, вони роблять.

KJV: And Shaphan carried the book to the king, and brought the king word back again, saying, All that was committed to thy servants, they do it.

17. и высыпали серебро, найденное в доме Господнем, и передали его в руки приставникам и в руки производителям работ.

УПО: І вони висипали те срібло, що знайдене в Господньому домі, і дали його на руку приставлених та на руку робітників праці.

KJV: And they have gathered together the money that was found in the house of the LORD, and have delivered it into the hand of the overseers, and to the hand of the workmen.

18. И [также] донес Шафан писец царю, говоря: книгу дал мне Хелкия священник. И читал ее Шафан перед царем.

УПО: І доніс писар Шафан цареві, говорячи: Священик Хілкійя дав мені книгу. І Шафан перечитав з неї перед царем.

KJV: Then Shaphan the scribe told the king, saying, Hilkiyah the priest hath given me a book. And Shaphan read it before the king.

19. Когда услышал царь слова закона, то разодрал одежды свои.

УПО: І сталося, як цар почув слова книги Закону, то роздер свої шати...

KJV: And it came to pass, when the king had heard the words of the law, that he rent his clothes.

20. И дал царь повеление Хелкии и Ахикаму, сыну Шафанову, и Авдону, сыну Михея, и Шафану писцу, и Асаии, слуге царскому, говоря:

УПО: І наказав цар Хілкїї, і Ахікамові, Шафановому синові, і Авдонові, Міхиному синові, і писареві Шафанові, і Асаї, царевому рабові, говорячи:

KJV: And the king commanded Hilkiah, and Ahikam the son of Shaphan, and Abdon the son of Micah, and Shaphan the scribe, and Asaiah a servant of the king's, saying,

21. пойдите, спросите Господа за меня и за оставшихся у Израиля и за Иуду о словах сей найденной книги, потому что велик гнев Господа, который воспылал на нас за то, что не соблюдали отцы наши слова Господня, чтобы поступать по всему написанному в книге сей.

УПО: Ідїть, зверніться до Господа про мене та про позоставих в Ізраїлі та в Юдеї, про слова цієї книги, що знайдена. Великий бо гнів Господній, що вилився на нас за те, що батьки наші це дотримували Господнього слова, щоб робити все, як написано в цій книзі.

KJV: Go, enquire of the LORD for me, and for them that are left in Israel and in Judah, concerning the words of the book that is found: for great is the wrath of the LORD that is poured out upon us, because our fathers have not kept the word of the LORD, to do after all that is written in this book.

22. И пошел Хелкия и те, которые от царя, к Олдане пророчице, жене Шаллума, сына Тавкегафа, сына Хасры, хранителя одежд, --а жила она во второй части Иерусалима, --и говорили с нею об этом.

УПО: І пішов Хілкїя та ті, кому звелів цар, до пророчиці Хулди, жінки Шаллума, сина Токегата, сина Хасриноного, сторожа шат, а вона сиділа в Єрусалимі на Новому Місті, і говорили до неї про це.

KJV: And Hilkiah, and they that the king had appointed, went to Huldah the prophetess, the wife of Shallum the son of Tikvath, the son of Hasrah, keeper of the wardrobe; (now she dwelt in Jerusalem in the college:) and they spake to her to that effect.

23. И она сказала им: так говорит Господь Бог Израилев: скажите тому человеку, который послал вас ко мне:

УПО: А вона сказала до них: Так говорить Господь, Бог Ізраїлів: Скажіть чоловікові, що послав вас до мене:

KJV: And she answered them, Thus saith the LORD God of Israel, Tell ye the man that sent you

to me,

24. так говорит Господь: вот Я наведу бедствие на место сие и на жителей его все проклятия, написанные в книге, которую читали пред лицом царя Иудейского,
УПО: Так говорить Господь: Ось Я наведу лихо на оце місце та на мешканців його, усі ті прокляття, що написані в книзі, яку читали перед Юдиним царем,
KJV: Thus saith the LORD, Behold, I will bring evil upon this place, and upon the inhabitants thereof, even all the curses that are written in the book which they have read before the king of Judah:

25. за то, что они оставили Меня и кадили богам другим, чтобы прогневать Меня всеми делами рук своих. И гнев Мой возгорится над местом сим и не угаснет.
УПО: за те, що вони покинули Мене й кадили іншим богам, щоб гнівити Мене всіма ділами своїх рук. І вилився гнів Мій на це місце, і він не погасне...
KJV: Because they have forsaken me, and have burned incense unto other gods, that they might provoke me to anger with all the works of their hands; therefore my wrath shall be poured out upon this place, and shall not be quenched.

26. А царю Иудейскому, пославшему вас спросить Господа, так скажите: так говорит Господь Бог Израилев о словах, которые ты слышал:
УПО: А Юдиному цареві, що послав вас звернутися до Господа, скажете йому так: Так говорить Господь, Бог Ізраїлів, про ті слова, які ти чув:
KJV: And as for the king of Judah, who sent you to enquire of the LORD, so shall ye say unto him, Thus saith the LORD God of Israel concerning the words which thou hast heard;

27. так как смягчилось сердце твое, и ты смирился пред Богом, услышав слова Его о месте сем и о жителях его, --и ты смирился предо Мною, и разодрал одежды свои, и плакал предо Мною, то и Я услышал [тебя], говорит Господь.
УПО: За те, що зм'якло твоє серце, і ти впокорився перед лицем Бога свого, коли ти почув слова Його на це місце та на мешканців його, і ти впокорився перед лицем Моїм, і роздер свої шати та плакав перед Моїм лицем, то Я також почув, говорить Господь.
KJV: Because thine heart was tender, and thou didst humble thyself before God, when thou heardest his words against this place, and against the inhabitants thereof, and humbledst thyself before me, and didst rend thy clothes, and weep before me; I have even heard thee also, saith the LORD.

28. Вот Я приложу тебя к отцам твоим, и положен будешь в гробницу твою в мире, и не увидят глаза твои всего того бедствия, которое Я наведу на место сие и на жителей его. И принесли царю ответ.

УПО: Ось Я прилучу тебе до батьків твоїх, і ти будеш прилучений до гробів своїх у спокої, і очі твої не побачать усього того лиха, що Я наведу на оце місце та на мешканців його! І вони принесли відповідь цареві.

KJV: Behold, I will gather thee to thy fathers, and thou shalt be gathered to thy grave in peace, neither shall thine eyes see all the evil that I will bring upon this place, and upon the inhabitants of the same. So they brought the king word again.

29. И послал царь, и собрал всех старейшин Иудеи и Иерусалима,

УПО: А цар послав, і зібрав усіх старших Юдеї та Єрусалиму.

KJV: Then the king sent and gathered together all the elders of Judah and Jerusalem.

30. и пошел царь в дом Господень, и [с ним] все Иудеи и жители Иерусалима, и священники и левиты, и весь народ, от большого до малого; и он прочитал вслух их все слова книги завета, найденной в доме Господнем.

УПО: І увійшов до Господнього дому цар, і кожен муж Юдеї, і мешканці Єрусалиму, і священники, і Левити, і ввесь народ від великого й аж до малого, і він прочитав уголос слова книги Заповіту, знайденої в Господньому домі.

KJV: And the king went up into the house of the LORD, and all the men of Judah, and the inhabitants of Jerusalem, and the priests, and the Levites, and all the people, great and small: and he read in their ears all the words of the book of the covenant that was found in the house of the LORD.

31. И стал царь на месте своем, и заключил завет пред лицом Господа последовать Господу и соблюдать заповеди Его и откровения Его, и уставы Его, от всего сердца своего и от всей души своей, чтобы выполнить слова завета, написанные в книге сей.

УПО: І став цар на своєму місці, і склав заповіта перед Господнім лицем, щоб ходити за Господом та додержувати заповіді Його, і свідчення Його, і устави Його всім серцем своїм та всім життям своїм, щоб виконувати слова того заповіту, що написані в тій книзі.

KJV: And the king stood in his place, and made a covenant before the LORD, to walk after the LORD, and to keep his commandments, and his testimonies, and his statutes, with all his heart, and with all his soul, to perform the words of the covenant which are written in this book.

32. И велел царь подтвердить [это] всем находившимся в Иерусалиме и в земле Вениаминовой; и стали поступать жители Иерусалима по завету Бога, Бога отцов своих.

УПО: І наставив він кожного, хто знаходився в Єрусалимі та в Веніяміні, до того. І

мешканці Єрусалиму робили за заповітом Бога, Бога своїх батьків.

KJV: And he caused all that were present in Jerusalem and Benjamin to stand to it. And the inhabitants of Jerusalem did according to the covenant of God, the God of their fathers.

33. И изверг Иосия все мерзости из всех земель, которые у сынов Израилевых, и повелел всем, находившимся в [земле] Израилевой служить Господу Богу своему. И во все дни [жизни] его они не отступали от Господа Бога отцов своих.

УПО: І Йосія повикидав усі поганські гидоти з усіх країв, що в Ізраїлевих синів, і змусив кожного, хто знаходився в Ізраїлі, служити Господеві, їхньому Богові. За всіх днів його вони не відступали від Господа, Бога своїх батьків.

KJV: And Josiah took away all the abominations out of all the countries that pertained to the children of Israel, and made all that were present in Israel to serve, even to serve the LORD their God. And all his days they departed not from following the LORD, the God of their fathers.